

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, O., FRIDAY MORNING, SEPTEMBER 27, 1940

LETO XLIII. — VOL. XLIII.

Rimsko-berlinska os
začela z napadi
Sredozemlju

Rim, 26. sept. — Kot se do-
mava iz zanesljivih virov, bosta
Hitler in Mussolini prenesla voj-
no akcijo iz Severnega morja v
Sredozemsko. Načrt za invazijo
Anglijo diktatorja sicer ne bo
opustila, toda čas za to
ima ne zdi še pripraven. Za-
bota zdaj začela napadati an-
gleško brodnice v Sredozemskem
morju in raztegnila vojno preko
Afrike na Bližnji Vzhod.

Nemčija bo še naprej napada-
la angleško otočje v upanju, da
pokaži uničila angleško indu-
strijo in plovbo. Toda glavni iz-
vir bo obrnil na Sredo-
zemlje, kjer je, kot trdijo Itali-
ja, zbranega 70 odstotkov vse-
ga angleškega brodnjstva.

Za rimsko-berlinsko osiše je
v tem novem načrtu najbolj
pomembna Španija, kjer bi zaveznika
zavetje za svoje podmor-
je in letala, odkoder bi potem
napadla Gibraltar in Mo-
ro.

Mussolini je prepričan Hitler-
ja, da se Angležev ne bo pre-
gnetel, kot, če se jih prime
preko Balkana in zato bo
govoriti z Jugoslavijo in
tudi po katerih se Italiji že
ne silne že dolgo cedio. Italija
ne opravi proti Angležem
Sredozemlju nič, zato ji bo po-
moč Nemčija na pomoč težke
topovske, s katerimi upata raz-
biti Malto, Aleksandrijo in an-
gleške bojne ladje ter tako pre-
preči Angleže iz Sredozemlja.

države bodo v
dni naznanile
odločitev

Washington, D. C. — Prihod
predsednika Garnerja v pre-
dvideno spravo v važne do-
gode, ki se bodo vršile te dni v
Washingtonu. Garner je odpo-
slo kmalu po demokratiški na-
stavi konvenciji domov v Texas.
Se pa govori, da ga je sam
predsednik poklical v Washing-
ton, da se udeleži važne konfe-
re v Beli hiši. Dobro poučeni
ne mnenja, da bo ameriška
vlada napravila tekem par dni
diplomatsko potezo v oči-
slo japonske invazije v franco-
sko Indo-Kino.

prestala operacijo
E. E. 60th St. se tem potom
vsejem-vsem prijateljem,
so jo obiskovale za časa bo-
ratelj ter za poslano cvetlice.
Zahvaljuje Depend-
Cleaning Co. za tako lepe
čistice in vsem Slovenkam, ki
so jih zapobile, za tako pogo-
no prijazne obiske.

Indijanci v tekmi
Clevelandski žogometni team
začne danes igrati v sta-
dionu tri igre z detroitskimi Ti-
gersi. Ako Clevelandčani dobi-
jo tri igre in če newyorški team
dobi šest iger za povprst-
no, bosta enaka z Clevelandčani.
Če newyorčani izgubijo sa-
mo eno igro, a Clevelandčani do-
bi dve tri, bo Cleveland zmagal.

15. obletnica
v nedeljo ob desetih se bo
v cerkvi sv. Vida sv. ma-
še. Obletnice njegove smrti. Pri-
jatelji in znanzi so vabljeni, da
se udeležijo sv. maše.

Zed. države so stopile Japoncem dobro na prste

Ustavile bodo izvoz starega železa, s čemer bo japo-
nska jeklarska industrija močno prizadeta. Ki-
tajska je pa dobila novo posojilo od nas.

Washington, 26. sept. — Ze-
godbe v veljavi, storijo Zed. države
države so prepovedale iz-
važati na Japonsko staro žele-
zo, ki je tako važen material za
vojne potrebe. Prepoved
stopi v veljavo 16. oktobra. Ta
prepoved velja za vse države
razen za Anglijo. Toda druge
države s to prepovedjo ne bodo
toliko prizadete, kot bo Japo-
nska, ki je bila skoro edina naku-
palka tega blaga v Ameriki.

Ko je predsednik Roosevelt
razglasil to prepoved, je rekel,
da bomo staro železo in jeklo po-
trebovali sami, toda brez vsake-
ga vprašanja je, da je hotel
Roosevelt s tem stopiti na prste
Japoncem, ki ogrožajo na Dal-
jnem Vzhodu evropska in ameri-
ška posvetja.

Japonci so se že dolgo bali te-
ga koraka Zed. držav in so gro-
zili z ekonomskim maščevanjem.
Ne dolgo tega je Roosevelt ustavi-
l na Japonsko tudi izvoz gazo-
lina, ki je potreben za avijatiklo.
Ker ni med Zed. državami in
Japonsko nobene trgovske po-
moči.

Hitler z grožnjami pritiska na Japonsko, da bi začela vojno z Anglijo

Sangaj, 25. sept. — Hitlerju
se bo posrečila skoro neverjetna
diplomatska poteza, da bo z gro-
žnjami prisilil Japonsko v nem-
ško-italijansko osiše. Kot se po-
roča, sta se Japonska in Nemci-
ja v principu že sporazumeli na
pogodbi, da Japonska pomaga
Hitlerju in Mussoliniju s tem,
da napade Anglijo. Hitler je po-
slo v Tokyo svojega osebnega
poslanca, ki je zagrozil Japo-
ncem, da se ali pridružijo Nem-
čiji in Italiji v tej vojni, ali pa bo
napel Hitler druge strune.

Hitler je dal Japoncem razu-
meti, da če se ne zvežejo z njim,
da bo našel proti njim Rusijo.

TEMU BO TREBA PAČ VERJETI

Winchester, N. H. — Ko je
Elmer Anderson vjel dve veliki
ribi in ker je dobro poznal svoje
prijatelje, je šel k notarju, kjer
je pod prisego potrdil, da je ena
riba tehtala 7 funtov in 4 unče,
druga pa 6 funtov in 2 unče. Ko
je pripovedoval o svoji sreči in
če mu kdo ni hotel verjeti, mu je
pomolil notarsko potrdilo pod
nos.

Prav lušno bo!

V soboto večer priredi pri-
ljudno društvo Clevelandski Ti-
slovinci št. 14 SDZ plesno zaba-
vo v auditoriju SND na St. Clair
Ave. Odbor je preskrbel vse
najboljše za vsestransko postre-
žbo. John Peconova godba vam
bo pa igrala vesele komade.

Pridite k vjam!

Deklice mladinskega vežbal-
nega krožka podružnice št. 25
SZS so prošene, da naj pridejo
k vjam v soboto popoldne ob
treh. Zberejo naj se v St. Clair
kopaljšču. Matere, opozorite svo-
je hčerke na to!

To je ena, druga je pa ta, da je
Hitler zagrozil ponuditi Angliji
premirje, v katerem bi Nemci-
ja dobila vse nizozemske in bel-
gijske kolonije na Daljnem
Vzhodu, a Italija francoske. To-
rej bi za Japonce ne ostalo nič.
V tem slučaju bi bila pa Angli-
ja svobodna in bi s pomočjo Zed.
držav začela akcijo proti Japo-
ncem.

Hitler zahteva od Japonske, da
tako vzame Angležem Singapore
in Hong Kong ter napade Av-
stralijo in Novo Zelandijo. To
bi pa zapletlo tudi Zed. države
v vojno, kar si Hitler tudi želi.

TAKA MEZDA JIM NI VŠEČ

Albany. — Peter Labillois, In-
dijanec plemena Iroquois iz Ka-
nada in sedem njegovih tovari-
šev se je udinjal pri nekem goz-
darju. Ko so delali en mesec in
so hoteli nekaj denarja, jim je
"boss" povedal, da so še sami
dolžni kempu \$20. Prišli so se
na izseljeniško oblast.

Mr. Klinc pozdravlja

Iz Gorenjega polja pri Novem
mestu pošila najlepše pozdrave
svojim starim znancom in prija-
teljem nekdanji Clevelandčan g.
Anton Klinc. Piše o slabi letini,
ker je bilo deževno leto. Doma
še vedno upajo, da bo ostala Ju-
goslavija izven bojnega meteža.

Nov grob v domovini

Mrs. Frances Zgone, 1038 E.
61st St., je prejela iz stare do-
movine pismo, da je umrl v Zi-
ronci pri Grahovem Franc Hri-
bar, po domače Tunc. Pred 30
leti je bival v Clevelandu. V
Ameriki zapuška sina Franka.
Naj mu bo lahka domača gruda.

Berlin je zopet občutil močne napade angleških letalcev

London, 26. sept. — Močni
škadroni angleških letal so bom-
bardirali zrakoplovno pristani-
šče Tempelhof v Berlinu, dve
elektrarni, tovarne za municijo
in železniške proge, bojno pri-
stanišče Kiel in nemške postoj-
anke ob francoskem obrežju.

Ob istem času, ko so letalci in
protizračne baterije odganjale
nemške bombnike od Londona in
drugih delov Anglije, so angle-
ški letalci vprizorili napad na
Berlin, ki je trajal od desetih
zvečer, pa do ranih jutranjih ur
danes. V eni uri so izvedli štiri
napade na elektrarno v Klinge-
bergu, ki se nahaja v industrijs-
kem okraju vzhodno od Berli-
na. Bombe so zanelile več požar-
ov okrog elektrarne. Napadi
so tudi nemško elektrarno pri je-
zeru Tegel, dve milj južno od
Berlina, kjer so bombe napravi-
le mnogo škode.

Mnogo bomb se je razpočilo na
kolodvoru Schoeneberg, ki se
nahaja tri milje od središča Ber-
lina. Enako tudi na glavnem že-
lezniškem križišču Charlotte-
burg, ki je glavni rezidenčni
berlinski okraj.

En angleški bombnik je kro-
žil 22 minut nad Berlinom, kljub
vsemu močnemu obstreljevanju
in je končno našel tarčo, muni-
cijsko tovarno pri Rudersdornu.
Vrgel je bombe, ki so zadele, ker
je takoj nato švignil proti nebu
močan plamen.

Hitler in Mussolini stiskata Švico

Bern, Švica. — Dva italijan-
ska rušila sta ukazala grški la-
dji Taurus, da se je vrnila v ge-
novsko pristanišče, odkoder je
odplula proti Zed. državam pred
štirim dni. To ladjo je naje-
la švicarska vlada, da odpelje v
Ameriko raznega blaga v vred-
nosti 10,000,000 švicarskih fran-
kov. To je najbrže začetek eko-
nomskega pasu, s katerim sta
začela diktatorja Hitler in Mus-
solini stiskati Švico. Mnogo švi-
carske industrije je na tem, da
preneha z obratom, ker ne more
izvažati prokurto in tudi ne mo-
re dobiti strovin za produkcijo.

DRAGE VISOKE PETE

Kansas City. — Mrs. Dorothy
Crowley je tožila mesto za \$15,-
000 odškodnine, ker je padla na
razbitem pločniku. Toda dobila
ni nič, ker je porota odločila, da
so zakrivila padec njene visoke
pete.

13 letnica smrti

V soboto ob osmih se bo bra-
la v cerkvi sv. Pavla na 40. cesti
sv. maša za pokojnim Alois Po-
nikvarjem v spomin 13. obletni-
ce njegove smrti. Sorodniki in
prijatelji so prijazno vabljeni.

Iz bolnišnice

Mrs. Josephine Zernie, 14705
Thames Ave. je srečno prestala
operacijo ter se je povrnila na
svoj dom. Najlepše se zahvalju-
je za cvetlice in darove, prineše-
ne v bolnišnico in za prijazne
obiske. Prijateljice jo pa zdaj
lahko obiščejo na domu.

Obiski so dovoljeni

Andy Kocjan iz 15926 Whit-
comb Rd. naznanja, da se mu je
zdravje nekoliko izboljšalo in da
so mu zdravniški dovolili obiske.
Nahaja se v Huron Rd. bolnišni-
ci, soba št. 414.

Diktatorji bodo ustvarili novo fronto

To je postrežba!

Washington, D. C. — Po-
slanec Secrest iz Caldwell,
O. je omenil svojim prijate-
ljem iz W. Va., da bi rad
plačal magari \$7.00 za tono
premoga, če bi ga dobil v
svojo hišo v Washingtonu.
Poslanec ni vedel, da so vze-
li njegove besede za resne.
Zelo se je začudil, ko je na-
šel v svoji kleti osem ton
premoga, ki so mu ga pri-
peljali s trukom prav iz
Keyser, W. Va., 125 milj
daleč. No, plačal ga je, pa
vesel je bil, ker v Washing-
tonu je tona premoga nad
\$10.

Jugoslavija je postavila taborišče za nemške preseljence

Belgrad. — Premier Dragiša
Cvetković si je ogledal veliko
taborišče, ki ga je Jugoslavija
zgradila v bližini Belgrada, v
katerem bodo taborili Nemci na
potu iz Besarabije in Bukovine
v Nemčijo. Okrog 120,000
Nemcev se pričakuje v tem ta-
borišču. V notranjosti tabori-
šča bodo vzdrževali red nemški
vojaki, a jugoslovanska polici-
ja bo varovala taborišče zunaj,
da ga ne napadajo jugoslovans-
ki panslavisti. Ta teden se
pričakuje 2,000 nemških imi-
grantov v taborišče.

Belgrad, 25. sept. — Nad Bel-
gradom so imela jugoslovanska
letala danes prvič vajo za zrač-
ne napade. Ena vaja je bila
dopolndne, ena pa ob devetih
zvečer. Ves promet je bil
ustavljen za ta čas in vse luči
so ugasnili po mestu, a nad me-
stom so brneli bombniki in za-
sledovalni aeroplani.

PES REŠIL DRUŽINO

Louisville, Ky. — Charles
Ostertag je pred petimi leti
povsod ponujal svojega psa volji-
čjaka, ki ga ni maral. Toda tu-
di drugi ga niso marali. Zdaj
ima pa ta pes častno mesto v hi-
ši. Ono noč je pes z lajanjem
zbudil družino, ko je začelo v hi-
ši goreti. Pri tem je dobil pes
nevarne opekline in hvaležni
gospodar ga je poslal v pasjo
bolnišnico.

Euclid dobil naročila

Euclid Crane & Hoist Co. je
dobila od mornarice Zedinjenih
držav naročilo za 10 ton težko
dvigalo (žrvav), za vsoto \$20,-
635. Cleveland Crane & Engi-
neering Co. iz Wickliffe je pa
dobila od istotam naročilo za
dva dvigala.

Zopet doma

Zeletova ambulanca je pripe-
ljala iz Mt. Sinai bolnišnice
Mrs. Gertrude Koshel, stanujo-
čo na 15614 Huntmere Ave. Pri-
jateljice jo zdaj lahko obiščejo
doma. Želimo ji, da bi kmalu
popolno okrevala.

Zahvalni dan

Uradno še ni sicer določeno,
toda sliši se, da bo predsednik
Roosevelt tudi letos določil Za-
hvalni dan na 3. četrtek v no-
vembu. Tako je določil lansko
leto, dočim je bil prej Zahvalni
dan vedno zadnji četrtek v no-
vembu.

V Berlinu se ustvarja nova zveza evropskih dikta-
torjev Nemčije, Italije, Japonske, Rusije in Špa-
nije. V par dneh se pričakuje senzacionalnih
razglasov iz Berlina.

KOVALA SE BO TUDI USODA JUGOSLAVIJE

RIM, 26. sept. — V petek (danes) se bo pričela v Berlina
važna konferenca med italijanskim zunanjim ministrom Ciano
in Adolfom Hitlerjem. Od tega razgovora bo odvisno, če se bo
ustvarila fronta novih imperijev, v kateri bo Nemčija, Italija,
Japonska, Rusija in Španija. Ciano se je danes odpeljal v Berlin.
Tam se bosta s kanclerjem Hitlerjem, nemškim ministrom von
Ribbentropom in španskim ministrom Sunerjem, ki je svak ge-
nerala Franca.

POROKE

V soboto ob devetih se bosta
poročila v cerkvi Marije Vnebo-
vzete v Collinwoodu Mr. August
Miklič, sin Mr. in Mrs. Frank
Miklič iz 18509 Shawnee Ave. in
Miss Anna Hočvar, hčerka Ho-
čevarjeve družine iz 891 Rud-
yard Rd. Sorodniki in prijatelji
so prijazno vabljeni, da se ude-
ležijo poročne maše.

Mr. in Mrs. John Tomsich,
15918 Whitcomb Rd. naznanja-
ta, da se bo v soboto 28. septem-
bra poročila njih hčerka Rose z
Mr. Andy Kocjanom ml., sin
Mr. in Mrs. Andy Kocjan iz
15926 Whitcomb Rd. Poročna
maša se bo vršila ob osmih v cer-
kvi Marije Vnebovzete.

V ponedeljek 30. septembra ob
6:15 zvečer se bosta poročila v
cerkvi Marije Vnebovzete Miss
Agnes Therese Vidensek, hčer-
ka poznane družine Mr. in Mrs.
John Vidensek iz 18436 Lake
Shore Blvd. in Mr. Russell
Swanson. Sorodniki in prijate-
lji so vabljeni, da prisostvujejo
cerkvenim obredom.

Mr. in Mrs. John Podražaj,
6707 Schaefer Ave. naznanjata,
da se bo jutri poročila njih
hčerka Janet z Mr. Louis Kri-
vačičem, sinom Mr. in Mrs. Mi-
chael Krivačič iz 1068 E. 69th
St. Poročna maša se bo vršila
ob devetih v cerkvi sv. Vida, po-
ročna slavnost pa v Knausovi
dvorani.

Vsem tem gori omenjenim pa-
rom želimo mnogo sreče in
zdravja v novem stanu.

Mr. Šubelj na radiu

Na slovenskem radio progra-
mu v nedeljo, postaja WGAR,
ob 1 popoldne, bo pel baritonist
Ruddy. Prosekutor Culitan je
še ročce u gartelnu žalovale, 2)
Brezuspešna podoknica, 3) Če
dekle samo spi (iz operete Eri-
ca).

RUDDY JE DAL TOVARIŠU DENAR, DA JE POBEGNIL IZ MESTA IN SE SKRIL

Včeraj se je pričela pred sod-
stane na krivdo, toda naj vzame
nikom Lauschetom obravnava
proti delavskemu vodji Albertu
Ruddy. Prosekutor Culitan je
prinesel kot prvo obtežilno točko
to, da je Ruddy plačal svojemu
tovarišu Barringtonu leta 1937
\$3000, da je pobegnil iz mesta
potem, ko je bil obtožen izsilje-
vanja denarja. Ruddy mu je re-
kel, naj izgine iz mesta, da mu
ne bo treba pričati in je oblju-
bil, da bo skrbel tudi za njego-
vo ženo v tem času.

Ko so pa Barringtona prijeli
v Kaliforniji in ga pripeljali na-
zaj, mu je rekel Ruddy, naj pri-

Iz zanesljivih virov se zatr-
juje, da se razvijajo diplomatske
aktivnosti med Rimom in
Berlinom z naglico, kot še nik-
dar prej. Zato se pričakuje, da
bo v par dneh prišla iz Berlina
izjava, ki bo "svetovne važno-
sti," in ki bo pretresla svet.

Pred odhodom v Berlin se je
Ciano razgovarjal tudi z japo-
nskimi poslaniki. Zato se sodi,
da bo tudi Japonska privzeta v
novo zvezo.

Sedanja diplomatska situaci-
ja je tako važnega pomena, ka-
kor se zatrjuje, da bo morda pre-
nehala za par tednov vsaka vo-
jaška aktivnost nemške in ita-
lijanske armade.

Veliko važnost bodo posvetili
razgovori v Berlinu zadržanju
Zed. držav, ki ne odpravljajo in-
vazije Japoncev v francosko In-
no-Kino. Razgovori se bodo do-
taknili tudi južnovzhodne Evro-
pe, vključno ekspanzije Albani-
je ter odnošajev Nemčije in Ita-
lije napram Jugoslaviji.

Številka 13 se je res izkazala nesrečno

Winchester, Va. — D. W. Ri-
tenour in njegova tovariša so
zdaj iz dna srca prepričani, da
je številka 13 nesrečna in zlasti
še, če pride na petek. Oni dan
so šli ribariti in si vjeli tri lepe
ribe. Veseli so pognali z avtom
domov. Po nesreči je pa njih
avto zdrnil v vodo in dobili so
moralni konje, da so ga izvlekli.
Pri tem so ribe padle v vodo in
hvaležno odplavale. Imeli so pa
še posodo z malimi ribicami za
vado, s katerimi bodo lahko vje-
li druge ribe. Pa se jim je po-
soda prevrnila in domov so se
odpeljali praznih rok.

Zadušnica

V nedeljo ob desetih se bo
brala v cerkvi Marije Vnebovze-
te sv. maša za pokojnim James
Skubicem ob priliki 8. obletnice
njegove smrti. Sorodniki, prija-
telji in znanzi so vabljeni, da se
udeležijo.

Barrington je res tako storil,
toda ko so minili meseci in leta,
a Ruddy ni storil ničesar zanj.
je Barrington razkrinkal celo
stvar oblasti in povedal, da je
izsiljeval denar za Ruddya, a
sam je od tega malo dobil. Zato
je Barrington zdaj glavna priča
proti Ruddyu, svojemu bivšemu
bossu.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carrier \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 228 Fri., Sept. 27, 1940

Naše največje zlo

Največje zlo, na katerem danes trpi človeštvo, je najti v družinskem in političnem življenju. Tako je oni dan izjavil msgr. John A. Ryan, direktor družabne akcije za Narodno katoliško dobrodelno konferenco.

"Dva najbolj razkrajajoča dela zla, ki sta kot rak rana v človeški družbi, je najti v družinskem in političnem življenju," je rekel ta katoliški učenjak. "V prvem je poglobitveno zlo ločitev zakona in pa vidno padajoče število rojstev. V Zed. državah je število rojstev na 1,000 zakonov večje kot v katerikoli drugi državi na svetu, z morebitno izjemo na Japonskem. Ni mi potreba razlagati družabne in moralne posledice te sramotne situacije z ozirom na medsebojno zvestobo, osebno in družinsko disciplino, sreče v družini, vzgojo otrok, treniranje mož, žena in otroka za dobre državljanine in dobra družabna bitja.

"Število rojstev v Zed. državah je padlo tako nizko, da bo v nekaj letih število smrti enako številu rojstev in takrat se bo naša dežela pogledala iz oči v oči neizbegljivemu padanju prebivalstva. Dokler bomo šli v tej smeri naprej in bomo zaznamovali vedno manjše število rojstev, bo dežela vedno bolj propadala z končno posledico: ali bo narod kot tak izumrl, ali pa ga bo podjarmil tujec.

"V političnem življenju je danes na svetu največje zlo totalitarizem, "grda beseda za grd nestvor," kakor je to rekel nedavno kardinal Hinsley, nadškof westminstrski. Pa naj totalitarizem propagira komunizem, nacizem ali fašizem, ni dosti praktične razlike. Vsi ti trije pošastni sistemi odrekujejo in zanikujejo veličino človeške osebe, pravice in svobodo posameznika, svobodo govora, svobodo tiska; odrekujejo narodu zastopnike pri vladi, odrekujejo posamezniku enake prilike in pravico do lastnine in mu do gotove mere odrekujejo ekonomsko svobodo.

"Z eno besedo, v totalitarni državi je posameznik popolna last države, v vsej njegovi aktivnosti, prepričanju in družabnosti.

"Kadar bo človek ozdravel od teh dveh rak ran, tako v družinskem kot političnem življenju, bo šele postal prost suženjskih okovov v moralnem in telesnem oziru. Tedaj bo šele postal svoboden in bo res to, za kar je ustvarjen."

Ves svet se sovraži

Razlika med sedajno in vsemi prejšnjimi vojnami ni novo, bolj moderno orožje. Ni to, da je današnje orožje bolj nevarno in uničujoče. Današnji svetovni pokol je rodil smrtno sovraštvo, kot ga ni rodila še nobena vojska. Saj tudi v nobeni vojni dozdaj ni šlo za to, da se uniči cele narode, da se zasuznji države. Danes se bojuje boj za obstanek držav, narodov in zato se bojuje boj na življenje in smrt in z gnjevom v srcu.

V vojnah v preteklosti, kjer se je boril vojak proti vojaku, je bilo več sovraštva zadej pri poveljstvu, kot pa med vojaki samimi v zakopih. Bojevali so se po nekakšnih pravih oboroženih in treniranih za spopad. Pa so nastali odmori in vojaki iz nasprotnih strelskih jarkov so se prijazno pogovarjali in si celo metali cigarete ali kaj drugega. Vedeli so, da se borijo, ker jim je tako ukazano od višjih, a sami med seboj se niso sovražili, niti se niso napadali z smrtnim sovraštvom v srcu.

Današnja vojna je pa vse spremenila in prav danes se bori vojna iz sovraštva. Vojakom niti ni treba ukazovati v boj, ker so sami željni boja in maščevanja. To strašno sovraštvo je bilo rojeno, ko je Hitler začel bombardirati angleška mesta in vasi. Bombe so začele padati na ceste, na trgovine, na šole, na bolnišnice, na stanovanjske hiše revnega delavca. Vedno več in več je bilo smrtnih žrtev ljudi, ki niso še nikdar imeli puške v roki. Bombe so mesarile in še mesarijo niti niso v stanu braniti svoje domovine, ker ne znajo streljati, ker ne znajo metati bomb.

In kadar ljudje vidijo okrog sebe take čine sovražnika, se jim zagriže smrtno sovraštvo v mozeg in kosti in prisegajo maščevanje. Ko morajo prebivalci Londona bežati dan za dnevno, noč za nočjo v podzemskih skrivališča, preklinjajo Nemce, ki jim ne puste niti ene ure mirnega spanca. Strašno maščevanje prisegajo in ne bodo pozabili nanj. Tako sovraštvo vlada v njih srcih, da se govori o slučajih, ko ljudje niti bežali niso z ulic, ko so prileteli nemški bombniki, ampak so tam stali na odprtih prostorih in s stisnjenimi pestmi žugali Nemcem. Ko razkopujejo razvaline in iščejo trupla svojih dragih, prisegajo maščevanje.

Sovraštvo, smrtno sovraštvo se razliva po vsej Evropi. Z vsako deželo, ki jo podjarmi Hitler, izkoplje nov studenec sovraštva. To sovraštvo je sicer še skrito pod zunanjo plastjo nemoči, toda bo nekoč privrelo na dan. To sovraštvo gori in bo nekoč prebrilo vrhno skorjo in tedaj bo izbruhnilo z vso silo na dan. Nova Evropa, ki jo ustvarja Hitler, bo zidana na pesku. To sovraštvo je tako močno, da bo nekega dne strlo tega modernega Napoleona. Morda bo res ustvaril nov red v Evropi, toda ta se bo obrnil proti njemu, ker kri ni voda, in krivica se masčuje.

BESEDA IZ NARODA

Na "Brezje" gremo!

Listje se barva in pada na zemljo, koruza rumeni, trta zori; vse kaže, da se približuje jesen. Prišla bo zima, ko nas ne bo več mikalo v naravo. V poletnem času smo hodili ven iz mesta na piknike, na farme, v parke; vseposod, kjer smo mogli prit v stiko z naravo in krasno božjo slikarijo. Ni še izginila vsa slikovitost v naravi, ravno nasprotno, postala je vsa polna bogatejših barv in prizorov. Sedaj je rastlinski kras na višku lepote, katero je človek že tisoče let skušal ponarediti in posneti, pa se mu do danes še ni posrečilo dejati tisto fineso na platno, ki jo Stvarnik dene v rastlinski svet.

Zato bomo šli še enkrat ven na prosto, ne na piknik, ampak na božjo pot bomo šli, v Providence Heights. Na cleveland-ske Brezje bomo šli, v nedeljo popoldan. Saj veste, kako prijetno je tam. Po gričku, na katerem stoji lurska duplina, stoji razna drevesca, da krasijo Marijin kip lepše kot bi kdo s šopki mogel okinčati oltar. Med drevjem ob strani so postaje Križnega pota, kjer se prav lahko moli in premišljuje božja ljubezen, med tem ko ptički ponavljajo svoje pesmice, da se človeku zdi, kot bi angelci prenašali molitve v nebo. Nad vsem tem pa čuje mirno visoko, sinje nebo, v barvi kakoršno si je Marija sama izvolila.

Kdo bi ne šel z veseljem na te naše Brezje, kjer se nam zdi, da so nebesa prav blizu. V nedeljo torej pridite Slovenci in Hrvati iz Ohio na tem gričku vsi skupaj, da se tam kot en narod, kateri je bil zvest častilec Marije nebeške Matere skozi tisoč let, poklonimo svoji Kraljici in se ji priporočimo v varstvo, sebe tukaj, kakor naše drage tam daleč onstran morja, v Jugoslaviji. Časi so resni. Danes imamo še prostost, mi kakor oni tam. Svoboda in prostost sta človekova draga zaklada na zemlji. Toda svoboda in prostost sta zagotovljena le toliko časa, dokler človek ne pozabi na Boga in se torej zaveda postave: "Ljubi bližnjega kakor sam sebe." Vsa naša prostost, kolikor jo imamo mi še in kolikor jo imajo naši dragi v domovini, prihaja edino le od tod; od zavesti, da smo božji otroci in kot taki se moramo ljubiti med seboj. Ta svoboda in prostost sta danes v veliki nevarnosti. V nedeljo se skupno hočemo zateči k Mariji in po njej k Bogu za ohranitev nas in domovine.

Zato pa se odzovite vsi, iz vseh župnij. Bodite, prosimo na mestu pravočasno, da se bo pričela procesija točno o pol treh. Program je sledeči:

1. Procesija, rožni venec, vodi Fr. Slapšak.
2. Lurska pesem: "Zvonovi zvonijo..." pod vodstvom Martin Rakarja.
3. Slovenska pridiga, govori Fr. Aleksander OFM.
4. "On This Day, O Beautiful Mother..."
5. Angleška pridiga, govori Fr. Andrew.
6. Pesem: "Lepa si Marija, ni je Tebi par..."
7. Procesija s sv. Rešnjim Telesom. Celebrant Fr. Jager, diakon Fr. Čelesnik, subdiakon Fr. Praznik, ceremonijar Fr. Baznik. Ministranti iz raznih župnij. Med procesijo pojejo vsi ljudje: "Pridi molit o kristjan."
8. "O salutaris Hostia..."
9. Pete litanije Matere Božje, odpevajo vsi ljudje.
10. Tantum ergo... blago-

slov.
11. "Glasno zapojmo, čast povzdiguemo..."
12. "Oznanil je angel..."
OPOMBA
Vse petje je "ljudsko" petje, to se pravi, da pojejo vsi ljudje.

POSEBNA OPOMBA
Petje ne sme biti zavlačevalno. Vsak naj skrbi, da gre s korom vred v besedilo naprej. Zato poslušaj grede, ko poješ. Po blagoslovu ostanite na svojih prostorih mirno, dokler spreved z Najsvetejšim ne odide v kapelo.

V procesijo naj bi se uvrstili vsi navzoči. Procesija je verski obred, s katerim častimo Boga naravnost, ali pa po Njegovi Materi in drugih svetnikih, katerim na čast se delajo procesije. Kakor je procesija s sv. Rešnjim Telesom posebni način čiščenja Jezusa, tako je Marijina procesija izredni izkaz naše ljubezni in vdanosti do naše nebeške Matere. Stopite vsi v procesijo, prosimo, **PROSIMO!**

J. J. O.

Dva para se ženita

Tako je ime prve predstave, ki jo priredijo člani Svetovidskega odra v prihodnji sezoni. To je nadvse smešno in zanimiva igra. Če ne verjamejte vprašajte Newburžane, ki so jo imeli priliko videti v pretečeni sezoni. Nadvse nam je žal, da je moral Father Jager svoje delo tukaj pustiti in iti drugam. Igralci in vsi drugi ga močno pogrešamo. To je za nas vse zelo občutna in nenadomestljiva izguba. Zlasti še kadar se bližajo prireditve, ki jih je g. Father Jager vodil.

Res je, kakor vidim, da se igralci na vso moč trudijo, da bi obdržali isti sistem in vse iste navade, katerih so bili od g. režiserja naučeni. Vsi igralci imajo dobro voljo, da bi ljudem čim bolj postregli, ker jim je Father Jager pri odhodu zelo naročal da naj kar s korajzjo vpdijo naprej dramatične prireditve, da bi s tem pokazali celi fari, da res nekaj zmorejo in da je začeto delo na trdni podlagi.

Toda zdaj nimajo člani dramatičnega kluba nikogar, da bi za nje pisal in oglašal v časopisu kot je to delal Father Jager. Vsakdo se lahko spominja koliko je Father Jager pred vsako prireditvijo priporočal in vabil farang k udeležbi. In sedaj ni nikogar, da bi to storil na mesto njegova. Člani sami so sicer že dali v časopis par lepih dopisov, ampak ne pričakujemo da bi nas morali sami igralci buditi in vabiti; vzdramimo se enkrat že sami.

Torej vpoštevajmo jih in nabavimo si vstopnice za 29. sept. ali pa za 6. okt. Napolnimo dvorano do zadnjega kotička, da damo s tem igralcem veselje in spodbudo za nadaljno delo, kakaj težko nam bi bilo vsem, če se to preneha. In to se bo kmalu zgodilo, če ne bo udeležbe in priznanja. Potem bomo ljubitelji dramatike zastoj pričakovali kake lepe drame ali petja v šoli sv. Vida.

Ce ne bomo tega podpirali, bo vse skupaj prenehalo, pa ne po krivdi pridnih igralcev, ampak po naši lastni krivdi. Torej vam zelo lepo priporočam, pojdite v vstopnice v Novak's Confectionery za to ali pa za drugo nedeljo. Vas tudi vsi skupaj pričakujemo, da se udeležite da se zopet pozdravimo. Pozdrav vsem skupaj.

Priateljica dramatike.

—Število brezposelnih na Danskem se je v juliju zmanjšalo za 4,063 in znaša zdaj skupno 92.419.

Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ vabijo

Kakor vsako leto, tako tudi letos priredi naše društvo Clevelandski Slovenci št. 14 Slovenske dobrodelne zveze svojo jesensko zabavo s plesom in sicer 28. septembra v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

Tem potom prav vljudno vabimo našo slovensko javnost, da nas posetite omenjeni večer, kajti postrežba bo v vseh ozirih prvovrstna v vseh ozirih. Za ples bo igrala John Peconova godba. Vstopnina bo samo 25 centov. Obenem bomo tudi praznovali četrto zaporedno zmago naših mladih in izbranih "baseball" igralcev, kajti štirikrat zaporedoma zmagati v ligi Slovenske dobrodelne zveze je pač častno za naše mlade člane, kakor tudi za društvo samo.

Vsi morebitni ugovori, da preveč denarja porabimo za šport, so brez pomena, kajti če ga porabimo tu, ga pa zopet dobimo nazaj na drugi strani, saj so vse naše prireditve in zabave prav dobro obiskane. Iz tega se vidi, da ima naše društvo dobro ime pri slovenski javnosti.

Torej ponovno vas prosim in vabim, posebno naše članstvo, da se gotovo odzovete temu vabilu in pridete jutri večer (28. septembra) v Slovenski narodni dom, kjer se bo vršil ples in zabava našega društva. Z bratskim pozdravom in na svidenje, Frank Končan.

Deset let je že minilo

V soboto, 28. septembra, bo zelo lušno pri nas v Maple Heights, kajti ta dan bomo članice podružnice št. 42 Slovenske ženske zveze praznovala 10-letnico ustanovitve naše podružnice.

To praznovanje se bo vršilo z banketom v Slovenskem narodnem domu na 5050 Stanley Ave. Zato vabim vse ostale podružnice SZŽ in vse cenjeno občinstvo, da se udeležite te naše proslave, zagotavljam vas, da vam ne bo žal, če nas posetite. Večerja se prične točno ob osmih, zato vas prosim, da pridete o pravem času, da se ne bo naš program preveč zavlekel.

Po programu pa bo prosta zabava in ples. Zato svetujem vsakemu, da dobro pregleda svoje obušalo, če je v dobrem stanju. Rečem vam, da ta večer bo lahko vsak plesal, pa naj bo star ali mlad. Igral bo Louis Simončičev orkester.

Naše kuharice se tudi pridno pripravljajo, da bo na mizi vse najboljše. Kaj pa natakarije in natakarike? O, tudi ti bodo na svojem mestu, saj nam je onogava Špela povedala, da je noben ne prekosi v nošenju kozarcev na mizo. Torej nič se ne bojte, ker postrežba bo v vseh ozirih prvovrstna, lačni in žejni boste z vsem postreženi. Na veselo svidenje jutri (v soboto) večer.

Pa podružnico št. 42 SZŽ vabi, Tajnica.

Združene Slovenke vas vabijo

Nastopila je jesen in z njo je prenehal tudi čas piknikov v prosti naravi. Zato so se članice društva Združene Slovenke št. 23 SDZ odločile, da prirede plesno veselico v nedeljo 29. septembra v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

Najprvo naj vam naznamim, da se bomo zabavali in plesali v zgornji dvorani, kjer bo za plesateljce igral Johnny Peconov orkester. Saj to že gotovo veste, da kadar ti fantje zaigrajo, vse pleše, staro in mlado. In to še ni vse, tudi tri nagrade bomo oddali in poleg tega pa si boste lahko kupili posteljno pregrinjalo in sicer za samo 5 centov. Če vas to zanima, se kar oglasite pri članicah in vam bodo povedale kje in kako lahko kupite to

pregrinjalo tako poceni.

Ker je to žensko društvo, bo tudi prvovrstna ženska postrežba. Za baro se bodo vrtile izvežbane natakarike, ki vam bodo postregle z najboljšim od zida in v kuhinji pa bodo kuharice skrbele, da vam napolnijo lačne želodce.

Cenjeno občinstvo je prav vljudno vabljeno, da poseti to našo prireditev, posebno pa so vabljena sosednja društva, za kar vam bomo zelo hvaležne in ob prilike vam bomo tudi povrnile vašo naklonjenost. Na svidenje v nedeljo, Alice Jaklič, zapisnikarica.

Prošnja iz Japonske

Miyazaki, 29. junija 1940
Oprostite, da se vas drznem nadlegovati s tem pismom. Toda posebne misijonske razmere in potrebe so najvažnejši vzrok, da prihajam tudi k vam s ponižno prošnjo za gmotno podporo in pomoč.

Dragi, Bog vam bo obilno poplačal za vsako najmanjšo žrtev in za vsak najmanjši milodar, ki ga boste darovali za svojega edinega slovenskega misijonarja-duhovnika na Japonskem. Dobro veste, da misijonsko delo brez gmotne podpore ne more uspeti. Ta svedstva so pa radi sedanjih svetovnih razmer skoro popolnoma prenehala. Zato se obračam tudi k vam in vam kličem in prosim: "Pomagajte mi pri misijonskem delu!"

Ne prosim zase, prosim za Jezusa, prosim za duše, ki še tavajo v temi paganstva prosim vas za uboge bolnike, za sirote brez očeta in matere, za onemogle in stare, ki se nahajajo v katoliški sirotišnici v Miyazakiju.

Vsi ti, posebej pa še 170 sirot in jaz bomo molili za vas, za vaše dušne in telesne potrebe. Jaz sam se vas bom spominjal vsak dan pri sv. maši — Jezus vam bo dober plačnik.

Iz srca se ponižno priporočam vaši velikodušnosti ter se vam vže vnaprej zahvaljujem za vsak najmanjši dar. Najsrčnejše vas pozdravlja v Gospodu,

Antolin Avguštin, misijonar.
P. S. Radevolje sprejemam tudi za sv. maše. Kdor bi hotel kaj darovati v ta namen naj se obrne na Mrs. Mary Gerl, 756 E. 200 St., Euclid, Ohio, ki bo z veseljem sprejela vse prispevke in jih potem tudi oddala na pristojno mesto.

IZ DOMOVINE

—Turščico in krompir je pokosil. Te dni se je zgodila v Podgorici vse obsodbe vredna podlota, katere žrtev je postal tamkajšnji posestnik Kovač. Ta ima lepo urejeno posestvo. Pred dvema letoma se je priženil tja, kjer pridno gospodari. Ko je zjutraj nedavno vstal in je šel na polje, je videl, da sta bili dve njegovi najlepši njivi pokošeni. Na eni je rasla turščica, na drugi pa krompir. Škoda je precejšnja. Kdo je to storil, bo težavno dognati. Zadevo preiskujejo orožniki.

—Strašen samomor odpuščen dnevnice. Nedavno je bila množica Zagrebčanov priča obupnega dejanja. 23 letna dnevničarka Olga Grezerjeva je v samomorilnem namenu skočila s četrtega nadstropja palače osrednjega urada za varovanje delavcev v Zagrebu. Olga Grezerjeva je bila nameščena kot časovna dnevničarka v uradu, 30. junija pa je bila odpuščena. Šef ji je sicer dal upanje, da bo v doglednem času dobila službo nazaj, vendar je Grezerjeva imela iz dneva v dan manj vere, dokler ni obupala.

—Huda nevihta pod Kriptom. Te dni je prihrumela huda nevihta od severovzhodne

strani nad vasi Iško Loko teno in Brest. Viliha se je na ploha, pomešana s tobo pa ni napravila posebne Med nevihti je treslo in posestnika Ivana Podlipa Mateni. Strela je oman hlevu kobilo, ki pa so jo kmalu spet spravili na noge istem času je bil v hlevu gospodar, a se mu ni nič lo.

Ce verjame al' pa ne

ženin na dražbi

"Ti, Pavliha, Rožka je soka, ošabna; ne bi mislila, da je taka."

"Ji bomo že greben odloili jo naredili ponižno. Samo gati me moraš."

To je Jurij objubil. Na Pavlihovem stanovanju čala dolg razgovor, je odrij dobre volje po hribu krebere.

Ko so se domenili in sat oklice, se ni Jurij s benem ozir spremenil. Vih in drugih oklicih je na sebi še vedno svojo sivo kamizolo in zgrbljen buk. Gosta brada mu je vala obraz in kuštrasti mu štrleli čez ovrtnik. Tjih oklicih je bil še vedno ti kosmati gozdni medved, kaj mu je nevesta pisala te-le vsebine: Če pred temeljito ne spremeni svoj

nanjosti, mu bo še spred ja usla; kajti poročiti se človekom in ne z mejo. Pisanje je ženina nekoliko llo, toda odgovoril ni. Tako je prišel dan. Na vse zgodaj, še pred svitalo, se je splazil Jurij v vas k Pavlihu. Pavliha je čakal in ga je vzel v roke, da naredi iz njega ga ženina po svojih močeh in z vso svojo urgo. Več kot dve dolgi uri je bil s škarjami in britvicami in glavnikom, a vendar ni bil zadovoljen. Hreščeče mi las in brade pod škarjami sumom se je podiral. Potem je prišlo bolj na lo na vrsto. Cel obraz je nazval je gladko obrnjeno žovala se je kot zrcalo goljava. Nazadnje ni videti niti najmanjša. Tudi lasje so bili lepo ženi, počesani in poglad nad čelom s pomočjo mi po prečko razdeljeni. Prišla preobleka. Pavliha bil po svojem poklicu in je znal mojstrsko se vanko, dasiravno se je obrtjo bolj redko bavil. ročno obleko Jurija je potrdil z vso svojo stjo. Gladko polikane če, zametni telovnik z mi gumbi, modra krmazne snježnobelim, trdim ovratni temni na pol dolgi stali vse je stalo na ženini. Obлека ni bila ne prečka in ne prav gospodarska. Pestavna in bogata, nosijo veliki kmetje se deželi. In na nič ni Pavliha. Na telovnik je prrijuri srebrno uro z lesa

se veržico, na glavo mu postavil popolnoma nov širokim svilenim trakom. daj je bil ženin prijatelj. Pavliha je storil tri kmeti zaj in je motril svoj obraz. Dočim se je med opravl vedno le na tiho heheta. hnil sedaj v glasen smeh je z obema rokama v kolenih. Potem je v zrcalo s stene in ga pogledu. Ta je pokukal v dal in gledal in pri tem in bolj odpiral oči in nadomda je zavpil ves in "Tri sto vragov, kaj ta?"

"Potegni ga za nos, pove, kdo da je."

(Dalje prihajajo)

WINNETOU

Po nemškem tiskarju K. Mays

"Čuli ste, sir, kaj je zapoved poveljar!" je rekel. "Vikaj me je in s sirom me je govoril!"

Besede mu nisem privoščil. Enkrat je poskusil:

"Mr. Shatterhand, najbolje za vas, da se vdete! Ne brate! Segel vam bom v žep." Stopil je bliže in iztegnil ro-

Stisnil sem pesti svojih seve- zanih rok in mu jih su- po brado, da je opotekajoč odletel in padel po tleh.

"Uff —!" so pohvalno vzki- nekateri bojevniki.

Tangua pa je bil drugačnega mišljenja. Jezno se je zadril:

"Tale pes je zvezan, pa se še ne vda! Prizemite ga, da se ne bo nikdar. Vzemite mu govoreči pi- r iz žepa!"

Tedaj šele se je oglašil Pida. "Moj oče, veliki poglavar je moder in pravičen. Po- ročilo bo."

Vse do tedaj je govoril sta- kakor odsojen, kakor v sa- ni, ni videl drugega ko me- sinov glas pa ga je zdra- o se mu zasvetile, pri- zmo je pogledal Pido, svoje- ljubljence, in tudi njegov

ni bil več tako votel, kot iz groba prihajal.

"Zakaj govoriš moj sin tako?" praskal. "Ali je krivično, kar

pravi belokozec Santer?"

"Da."

"Zakaj?"

"Tale belokozec Santer je

kar je on premagal Old Shatterhand. Pa ni res. Mi

ga premagali. Old Shat- terhand se ni branil, nobenega

med svojih bojevnikov ni ra- ni cel ubil, meni se je pro- moljno vdal. Čigav ujetnik

"Torej?"

"Čigav je torej njegov konj,

orožje in vse, kar ima

"Torej?"

"Da, moje! Velik, dragocen

sem si priboril. Zakaj pa

se Santer govoreči pa- za sebe zahtevati?"

"Ker je njegov."

"Ali je dokazal, da je nje-

ga. Jezdil je na Mugworth,

ki je poiskal papir Old Shat- terhand pa ga je prehitel. Tako

govoril belokozec."

"Ali je šel papir iskati, ga

pa je poznati. Vedeti mo- kaj je v njem. Moj oče mi

govoril, ali ni res tako!"

"Torej naj nam Santer pove,

besede govori tisti papir!"

"Veliko zadrego."

"Sedaj je, da se papir nanaša

zato, ki je bilo skrito na

zlatu. Za gotovo pa seve

vedel. Če bi se bil zmotil, bi

postavili na laž. Če pa bi

užgal, bi zvedeli za zla-

ti drugi, predvsem njegovi

prerok. Ti pa niso smeli nič

zlatu, sam ga je hotel

skripih je bil.

"Gibal je, kaj bi rekel, pa se

matično izvil:

"Kaj je v tistem govorečem

je, pa je brezpomembno.

je papir moj, to sem doka-

"Tangua je vztrepetal ob mo-

jem glasu, kakor človek, ki se

prestraši velike nevarnosti.

Strupeno je siknil:

"Tale garjev pes še laja! Pa

nič mu ne bo pomagalo!"

Nisem se dal ugnati.

"Pida, mladi in pogumni bo-

jevniki rodu Kiowa, je prav de-

jal, da je Tangua pravičen in

moder. Ako je to res, mora

Tangua res tudi pravično in

modro razsoditi prepri radi go-

vorečega papirja!"

"Torej pa povej, ali si kedaj

čul laž iz ust Old Shatterhan-

da!"

"Ne! Old Shatterhand je

najnevarnejši izmed vseh belo-

kožcev in moj najhujši sovraž-

nik. Nikdar pa ni govoril z

dvema jeziki."

"Da, tako je! In povem ti,

nihče drug ni vedel, kje je le-

žal papir in kaj je v njem, le

Old Shatterhand sam je vedel

za njega. Santer niti slutil ni,

da je sploh kak papir zakopan

na Mugworthu. Nisem slučaj-

no našel papirja, pač pa je

Santer slučajno videl, ko sem

ga izkopal. Upam, da mi verja-

meš!"

"Tangua verjame, da Old

Shatterhand ne laže. Pa tudi

Santer pravi, da govori resni-

co —. Kako naj odločim, da

bom pravično razsodil —?"

"Dobro je, če se pravičnost

veže z modrostjo. Santer je bil

mnogokrat na Mugworthu, is-

kal je zlato, pa ga ni našel. To

ve Tangua tudi sam prav do-

bro, saj mu je dovolil, da sme

iskati. Tudi to pot je prišel sa-

mo radi zlata."

"Laž!" me je nahlul Santer.

"Resnica je! Tangua naj

vpraša Santerjeve tovariše!

Santer si jih je najel, da bi mu

pomagali pri iskanju."

Stari jih je vprašal in pri-

znali so, da so res samo zlato

šli iskati.

Jezno je povedal Santer:

"In vendar sem prišel tudi

radi papirja! Seveda pa sem

mislil tudi zlato iskati in sem

vzel tele tri može s seboj, da

bi mi pomagali. O papirju pa

jim nisem ničesar omenil, ker

sem smel samo jaz vedeti za

njega."

Stari poglavar nas je v za-

dregi gledal. Nevoljen je vz-

kliznil:

"Vsak izmed tehle dveh be-

lokožcev hoče imeti pravico do

papirjev —! Kaj naj storim?"

"Pameten bodi!" sem dejal.

"Pa kako —?"

"Santer naj nam pove, ali je

papir za njega važen ali ne!"

"Seveda je važen!" je hitro

povedal Santer. "Zelo važen je

za mene, sicer bi se toliko ne

trudil, da bi ga dobil!"

"Dobro! Potem pa mora

Santer tudi vedeti, koliko je

papirjev. Ali je samo eden, ali

jih je več?"

"Več jih je."

Najbrž je opazil, da jih je

več, ko sem sedel ob grobu in

bral oporoko.

"Koliko jih je? Dva — trije

— štirje — pet —?"

Molčal je. Če ni zadel števi-

la, je bilo dokazano, da papir-

jev ne pozna.

"Vidite, da molči!" sem vz-

kliznil. "Ne ve, koliko jih je!"

"Pozabil sem. Takih malen-

kosti si človek ne zapomni ta-

ko natančno."

"Če so papirji tako važni za

njega, bi moral natančno vede-

ti, koliko jih je. Toda denimo,

da je pozabil število.

Pa vsaj to mora vedeti, ali

so pisani s črnolom ali s svin-

čnikom. Seveda bo tudi na to

vprašanje molčal."

Zbdljivo in s poudarkom

sem povedal zadnje besede.

Rad bi ga bil zapeljal, da bi

naglo odgovoril in ne razmiš-

ljal.

Newburške novice

Pa res ne vem

Danes pa res ne vem o čem bi pisal. Novice navadno naj-

zadnji zvem in tako so večkrat

že stare, da se mi jih ne zdi

vredno omenjati. Prav za prav

bi se tile moji izleti na papir

ker niso. Bolje bi bilo reči, na-

znanila in priporočila. In prav

ta hip se spomnim, da moram

naznaniti danes glede božje po-

ti v Providence Heights.

V nedeljo popoldne gremo,

vsi gremo, ali ne? Imamo vzro-

kov dovolj za to. Da nas bo več

tam, zato naj vsak sodeluje in

pomaga. Kdor ima avtomobil,

naj, če le more vzame še kate-

rega seboj. Za one, kateri žel-

jo, imamo pa naročen poseben

Walterjev bus, kateri bo odpel-

ljal izpred šolskega dvorišča

točno ob eni. Vozni listek lah-

ko kupite naprej, stane 40 cen-

tov za obratno vožnjo. S tem

imate najmanj sitnosti, kateri

nimate svojega avtomobila.

Bus vas pripelje varno na pro-

stor in zopet nazaj domov.

Vsi skrbite, prosimo, da bo-

ste pravočasno tam, da se pro-

cesija začne točno o pol treh.

V procesijo naj se uvrste vsi.

Lažje je sedeti tam pred Gro-

to vemo. Ali kdor hoče na po-

seben način počastiti Marijo, ta

bo šel za procesijo.

Zakaj homo prosili? Vzro-

kov imamo dosti, da obsujemo

našo Mater Marijo s prošnja-

mi, pa tudi s zahvalami. Ne po-

zabimo zahvale. Le preveliko-

krat smo kakor otroci: "Ma-

ma, daj; mama, daj!" Prav

malokrat pa se sliši: "Mama,

Bog lonaj, mama, hvala." Ni-

kar ne molimo le tedaj, kadar

nam je hudo, ali kadar kaj po-

trebujemo. Tudi, hvala! Ni mo-

ramo biti.

Prošenj imamo vse polno.

Starši, kateri imate sinove, ki

bodo bržkone poklicani k voja-

kom, prosite Marijo, naj ona

varuje vaše sinove telesne in

dušne nezdode. Če tudi res ne

priide do vojne, kar je zelo

dvomljivo sedaj, je stika z raz-

nimi značaji in neznajci; je

stika s tujimi ljudmi za mlade,

neizkušene fante nevarna. Tre-

ba je pri tem zanesljivega vodi-

telja, kateri pozna svet, da opo-

zori na nevarnost tu, nevarnost

tam. Ta voditelj morata biti

sv. Jožef in Marija in pa tisti

nauk, ki vzbujajo pravo vest;

krščanski nauk, kateri govori o

Bogu, ki vse vidi in vse ve, kaj

se godi in kaj delamo.

Hočemo tudi prositi za mir;

za ponehanje tistega podzve-

rinskega krutega uničevanja in

moritve, ki danes besni po Ev-

ropi in ni prav nič gotovega, da

ne pride tudi v Ameriko. Četu-

di Hitler ne bi bil tako predr-

zen, da bi poiskoval stegniti

svoje krvoločne in grabežljive

prste sem proti nam, vsi dobro

vemo, da jih Stalin že davno

steguje in napeljuje na skriv-

nem vodo na svoj komunistični

mlin in izrablja vsako priliko,

da bi se čimprej zasukalo ko-

lo, ki melje človeške žrtve v

njegov dobček. Težko je ume-

ti, kako more biti kdo tako slep,

da bi ne videl in ne vedel, kako

nesrečno je ubogo rusko ljud-

stvo pod peto brezsrčnih vodi-

teljev komunizma. Da se na-

vzlic vsem dokazom dobijo

ljudje, kateri silijo z vsemi mo-

čmi prav pod isto peto. Pro-

stost in svobodo naše dežele iz-

rabljajo v to, da bi to prostost

in svobodo uničili.

Prosim, hočemo Marijo, našo

mogočeno Mater tudi za to, da

čimprej dobimo svojega narod-

Sigrid Undset:

KRISTINA — LAVRANSOVA HČI

VENEC

Nič bohenja potokov s pobočij — bila je nenavadno suha jesen. Vendar se je povsod po njivah mokro lesketalo — a to je bila le vlaga, ki jeseni pronicala iz zemlje, pa naj bodo dnevi še tako topli in zrak še tako čist.

Množica spodaj na dvorišču se je razdelila in napravila prostor ženinovemu spremstvu. Mladi drugi so pravkar prijezdili naprej; med ženskami na mostovžu je nastal nemir.

Gospa Aashild je stopila k nevesti:

"Zdaj se dobro drži, Kristina," je rekla, "še malo, pa boš pod avbo."

Kristina je brezmočno pokimala. Čutila je, kako strašno blede mora biti v obraz.

"Menda sem preveč blede za nevesto," je tiho rekla.

"Najlepša nevesta si," je odgovorila Aashild, "tam pa jezdi Erlend — lepšega para, kot sta vidva, zlepa ne najdeš."

Erlend sam je prijezdil prav pod mostovž. Prožno je skočil s konja, težka, gosto nabrana obleka ga ni ovirala. Kristini se je zadel tako lep, da jo je v vsem telesu zablelelo.

Na sebi je imel temno, do tal segajočo razkano svileno obleko blede rjave barve, izvezeno s črnim in belim vzorcem. Okoli života je imel z zlatom okrašen pas, ob levem boku pa mu je visel meč, na ročaju in nožnici okovan z zlatom. Od ramen mu je padal težek, temno moder zametast plašč, na črnih laseh pa je nosil črno svileno francosko čepico, ki je bila ob straneh zganjena kot peroti z dolgimi kraji; enega si je bil vrغل od leve rame preko prsi nazaj.

Erlend je pozdravil nevesto, stopil k njenemu konju in tamkaj obstal, držeč roko na sedelnem glaviču, Lavrans pa je odšel po stopnicah navzgor. Kristini je ob vsem tem sijaju postalo tako čudno in omotično pri srcu — oče ji je bil tako tuj v svečani, do tal segajoči obleki iz zelenega baržuna. Ma-

V BLAG SPOMIN

TRETJE OBLETNICE SMRTI NAŠE BLAGOPOKOJNE SOPROGE IN MATERE

Mary Praznik

ki je Bogu vdana preminula 23. septembra, 1937.

Ljubljena soproga in nezabna mati! Danes je tri leta, kar smo Tvoje dobro in ljubezni polno srce izročili materi zemlji. Ob žalostni obletnici kličemo na Tvojem grobu in v žalosti kličemo k Bogu: "Daj naši soprogi in materi mirni počitek v tuji zemlji!"

Zalujoci:

SOPROG in OTROCI

Cleveland, O., 27. septembra, 1940.

zapuščena otroka," je rekla nevesta kot poprej. "Rada bi vedela, če kaj slutita, da njun oče danes praznuje svatbo —"

"Misli rajši na lastnega otroka," je rekla gospa. "Bodi vesela, da praznuješ svatbo z njim, ki mu je oče."

Kristina je ležala vsa v omotici, kot bi se pogrezala. Bilo je tako čudno, ko je slišala izgovoriti tisto, kar je doslej tri mesece in še dlje sleherni dan polnilo njene misli, ne da bi bila smela o tem živi duši črhiniti le besedico. A to ji je pomagalo samo za trenotek. "Mislim nanjo, ki je morala ljubezen do Erlenda plačati z življenjem," je drgetaje zašepetala.

"Tudi ti sama utedneš svojo ljubezen plačati z življenjem, še preden boš leta starejša," je trdo rekla gospa Aashild. "Veseli se, dokler se še moreš..."

"Kaj naj ti vendar rečem, Kristina," je nežno nadaljevala starka, "mar si ves pogum izgubila? Še prekmalu bosta morala plačati vse, kar sta si vzela — nikar ne misli na to."

Toda Kristini je bilo, kakor da se trga plaz za plazom v njeni duši. Vse se je zrušilo, kar si je bila zgradila od onega strašnega dne na Haugenu. Prvi čas je divje in slepo mislila le na to, da bi prenesla. In prenašala je, dokler ni postalo lažje — in se nagibalo h koncu; tedaj je odrinila od sebe vse misli razen ene, da bo naposled vendarle praznovala poroko, poroko z Erlendom.

Med poročno mašo sta klečala z Erlendom drug poleg drugega. Toda vse je bilo kakor privid — sveče, podobne, blesteče posode, duhovni v koretjih in mašnih oblačilih. Vsi ljudje, ki jih je od prej poznala, so se ji zdeli kot prikazni, ki so polnile cerkev v svojih tujih prazničnih oblekah. Gospod Bjorn pa je slonel ob stebri in ju gledal s svojimi mrtvimi očmi, in zdelo se ji je, da se je z njim ob njegovi roki vrnila ona druga rajnica.

Skušala je gledati na podobo svetega Olafa — rdeč in bel in

Novi francoski poslanik za Zed. države, Gaston Henri-Haye. Slika je bila posneta, ko je došel z letalom v New York. Sam o sebi pravi, da je poslanec dobre volje in da je bil proti temu, da bi bila Francija vstopila v vojno z Nemčijo.

Eirene Redmond (Pad-die) Naismith, angleška filmska igralka, ki se je z letalom odpeljala nazaj v Anglijo, kjer bo stopila v službo države kot pilotka na letalih, ki prevažajo ranjenke.

lep je stal naslonjen na svojo sekiro, in gazil z nogami svojo lastno grešno človeško bit — toda gospod Bjorn je privlačeval njen pogled. In poleg njega je gledala mrtvo lice Eline Ormova, ki je ravnodušno zrla nanjo. Pogazila sta jo bila, da bi dospela semkaj — in Eline jima je privoščila.

Vstala je, zvalila raz sebe vse kamne, ki jih je skušala Kristina nagromaditi na rajnico. Erlendovo zapravljenost mladost, izgubo njegove časti in propad njegovega blagostanja, izgubo naklonjenosti prijateljev, blaga njegove duše. Rajnica se je vsega tega otresla. On je hotel mene in jaz sem hotela njega, ti si hotela njega in on je hotel tebe, je spregovorila Eline. Jaz sem se za to pokorila in on se bo pokoril in ti se boš pokorila, kadar pride tvoja ura. Kadar je greh dopolnjen, poraja samo smrt.

Bilo ji je, kakor da klečita z Erlendom na mrzlem kamenu. On je imel na bledem obrazu rdeče opekline; njo je težila krova in v naročju je čutila votlo tiščevo pezo — grešno breme, ki ga je nosila. Igrala se je bila s svojim grehom in se drevila z njim, motrila ga kakor v otroški igri. Sveta Devica — zdaj bo kmalu prišla ura, ko bo dozorel ležal pred njo, gledal vanjo z živimi očmi, ji kazal opekline greha, njegovo ostudno nabogljenost, in poln mrznje s sključenimi rokami bil svojo mater v prsi. Kadar bo rodila dete, kadar bo ugledala na njem znamenje greha in ga vzljubila, kakor je svoj greh ljubila, bo igrala doigrana.

Kristina je pomislila, ali bi se rešila Elininega obraza — ali bi prišlo življenje v oči mrtvega

moža — če bi zdaj zakričala, da bi prevpila petje in globoke moleče moške glasove? Toda stisnila je zobe.

— Sveti kralj Olaf, k tebi kličem. Tebe prosim pred vsemi drugimi v nebesih pomoči, ker vem, da si ljubil pravičnost božjo nad vse. Kličem k tebi — položi svojo roko na nedolžno bitje, ki je v mojem materinskem telesu. Odrveni božjo jezo od tega nedolžnega in obrni jo proti meni. Amen v predragem imenu Gospodovem.

Moja otroka, je spregovorila Eline, sta nedolžna, pa vendar ni zanj prostora v krščanskih deželah. Tvoje dete je v izobčenoju spočeto, prav tako kakor moja otroka. V deželi, ki si jo pustila za seboj, ne moreš zahtevati nič več pravice za svojega otroka, kot sem je mogla za svoja zahtevati jaz.

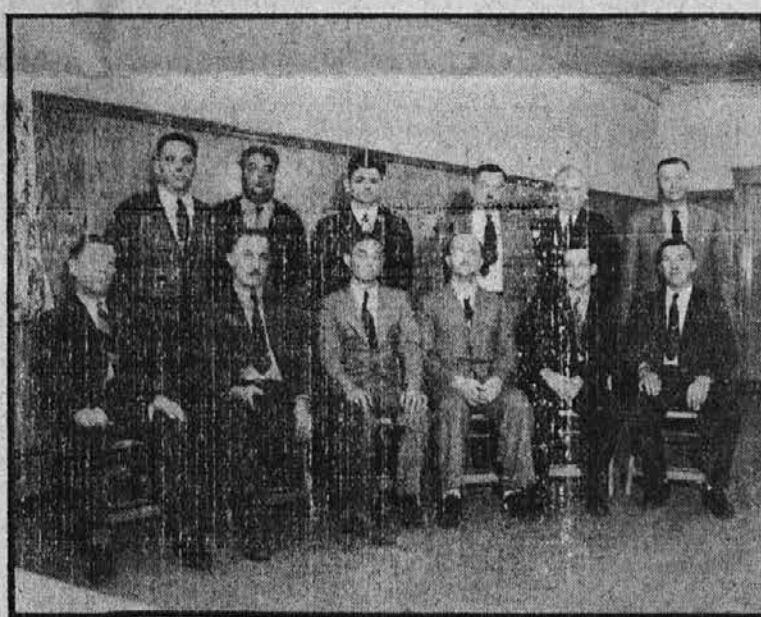
Sveti Olaf, pa vendar te prosim, usmili se me. Izprosi mojemu sinu milost, v svoje varstvo ga vzemi; bosa ga ponesem v tvojo cerkev, svoj zlati venec ti prinesem in ti ga položim na oltar, če mi pomoreš. Amen.

Obraz ji je bil trd kot kamen — tako se je borila, da bi ostala mirna — v telesu pa ji je utripalo in drgetalo, ko je ležala na kolenih in so jo poročili z Erlendom.

Zdaj pa je sedela ob njegovi strani na vzvišenem sedežu in vse, kar se je godilo okrog nje, se ji je zdelo ko zračni privid vročini omotici.

Godci so brenkali na hrafte in igrali na gosli, tudi iz spodnje izbe in z dvorišča sta se slišala godba in petje. Kadar so se odprla vrata in so prinesli ali odnesli jedi, je sinil v prostor soj rdečega ognja.

ČLANI PROGRESIVNE TRGOVSKE ZVEZE

Prva vrsta od leve proti desni: Anton Logar, John Drenik, James Grdina, Lodi Mandel, Joseph Perušek, Louis Starman.

Druga vrsta od leve proti desni: Louis Pibernik, Anton Gubanc, Joseph Doggan, Fred Jazbec, Blaž Godec, Valentin Plesec.

Angleški letalci so napadli italijanski zrakoplovni pristan Asmara v Severni Afriki. Kakor nam kaže slika so angleške bombe dobro zadevale in povzročile precej škod ob priliki tega napada.

Vse omizje se je dvignilo, Kristina je stala med očetom in Erlendom. Oče je glasno oznanil, da izroča svojo hčer Kristino Erlendu Nikulaussonu za ženo. Erlend se je zahvalil tastu in se zahvalil vsem dobrim ljudem, ki so se bili zbrali, da počaste njegovo in njegovo ženo.

Nato so Kristini dejali, naj sede, Erlend pa ji je položil svoja poročna darila v naročje. Sira Eirik in Munan Baardson sta razvila listine in čitala popis njunega premoženja. Medtem so stali ženinovi drugi s kopji v rokah in so zdaj pa zdaj med čitanjem in kadar so polagali na mizo darove in vrečice z denarjem, udarjali s kopji ob tla.

Namizne plošče in lesene kozle so spravili v kraj, Erlend je povedel Kristino na sredo sobe in sta zaplesala. Kristina je mislila: najini drugi in družice so vse premladi za naju — vsi, ki so bili z nama mladi, so odšli iz teh krajev — kako, da sva se midva vrnila semkaj?

"Tako si čudna, Kristina," je zešepetal Erlend med "Bojim se zate, Kristina — nisi vesela —?"

Šla sta od poslopja do ja in pozdravljala goste. Sveč je gorelo v vseh povsod je bilo natlačeno, ki so peli in pili, in plesali. Kristini se je doma več ne spoznala — la je vsak čut za čas — prizori so se tako čudno dno prepletali.

Jesenska noč je bila di na dvorišču so igrali ljudstvo je plesalo okrog. Kričali so, naj tudi njena ta ženin in nevesta; zapelj z Erlendom na mrzlem, vlažnem dvorišču. Pri se je glava kakor malce prila in zjasnila.

Zunaj v temi je plaval meglen pas nad reko. Se ogljeno črno odražala, posutega z zvezdami. (Dalje prihodnjem)

JE DRUŽINSKI

Ljubljene

Se hočete prikupiti svoji družini. Naročite priročen karton za doma, z šestimi steklenicami Pepsi-Cola danes. Je okusna, da prekaša vse. Pa varčna... ker vsaka steklenica drži 12 polnih unč.

25¢

PEPSI-COLA BOTTLING CO. OF CLEVELAND, 1738 East

AMERIŠKA DOMOVINA

bi morala biti

v

vsaki slovenski hiši

Vabilo na PLESNO VESELJE

katero priredi

društvo Clevelandski Slovenci št. 14 SND

V SOBOTO VEČER 28. SEPTEMBRA

V VELIKI DVORANI SND.

Za ples bo igrala John Peconova godba.

Vstopnina 25 centov.

Cenjeno občinstvo je prav vljudno vabljeni